

Norske Tarjei Vesaas har en formidabel evne til levendegøre dem, der er sat udenfor

Tarjei Vesaas' noveller – og forfatterskab generelt – er en lille og stor, mystisk og hverdagslig åbenbaring. Foto: Nasjonalbiblioteket.

FREJA CÆCILIE PETRI BONDGAARD

16.02.2025

BØGER // ANMELDELSE – Norske Tarjei Vesaas' noveller er – som hans romaner – bærere af en særlig poesi, hvor menneskets indre liv er såre betydningsfuldt, og hvor naturen er hellig. Hans evne til at levendegøre stemninger, helliggøre naturen og forstå det menneskelige sind – særligt hos dem, der er sat lidt udenfor – er formidabel.

Tusten og andre noveller

Forfatter: Tarjei Vesaas

Oversat fra nynorsk af Jannie Jensen og Arild Batzer

Forlag: Batzer & Co.

Er udkommet.

At læse Tarjei Vesaas er noget af det fineste, man kan berige sit sind med. Det er absolut ikke for ingenting, at den norske eksistentielle, modernist betragtes som en af tyvende århundredes største digtere og forfattere. Hans evne til at levendegøre

stemninger, helliggøre naturen og forstå det menneskelige sind – særligt hos dem, der er sat lidt udenfor – er formidabel.

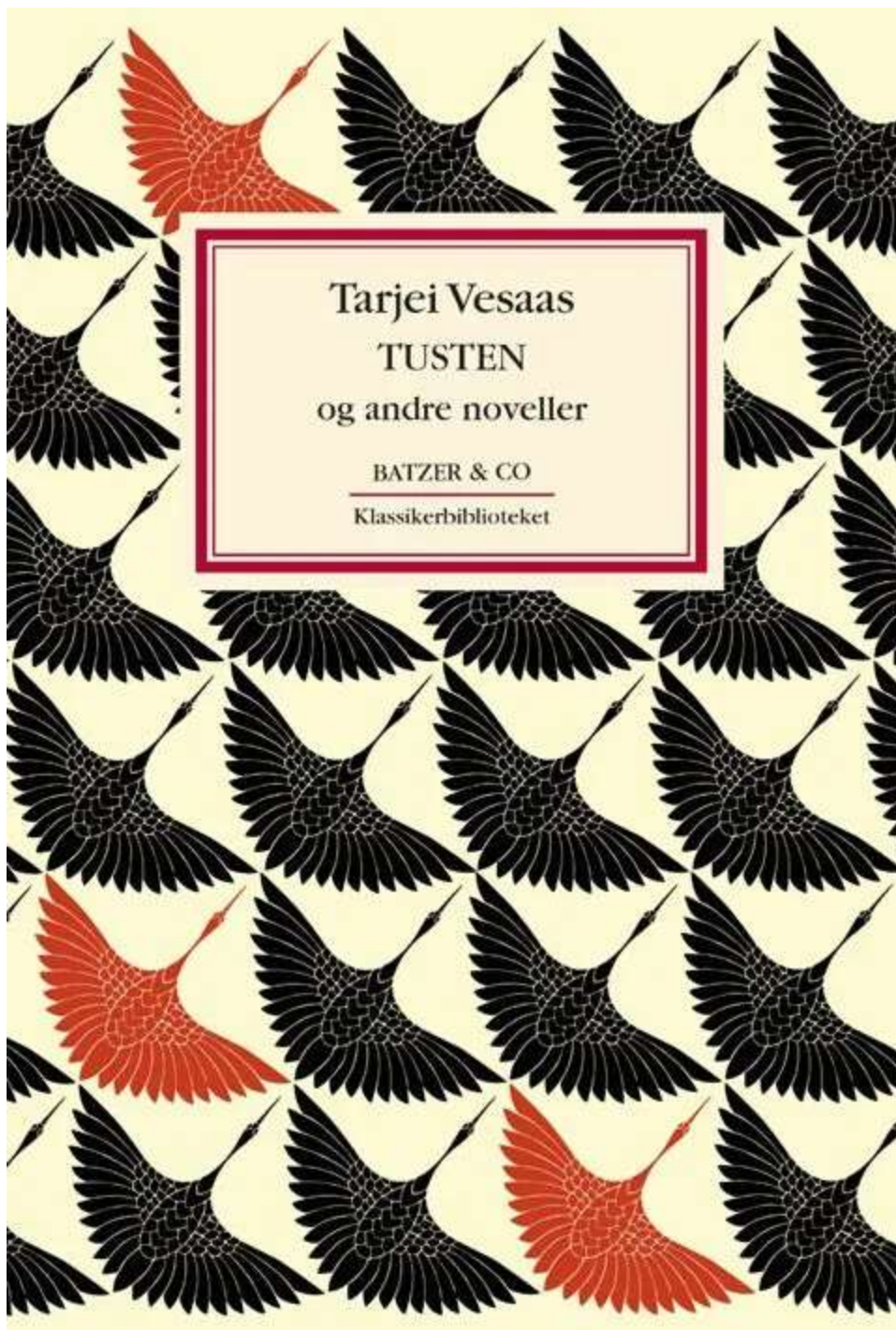
Tusten og andre noveller består af fire noveller fordelt på 89 sider. Alle korte, men alle rummende en florlet dybde, en poetisk åre og en opmærksomhed, der både fæstner sig ved det konkrete og dét, der er derudover.

“Hos Vesaas er det lille liv altid stort, og hans evne til at balancere det sagte og det usagte samt hans tro på mennesket og naturens underfuldhed kan ikke andet end at stemme sindet

Når man læser Vesaas, føles det næsten som om, vi ånder den samme luft, som ham og hans karakterer, når vi nænsomt lader os blive draget ind i forfatterens fintfølede, dybe menneskekundskab.

Vesaas' karakterer sanser verdens stemninger intuitivt og tager naturen rent ind

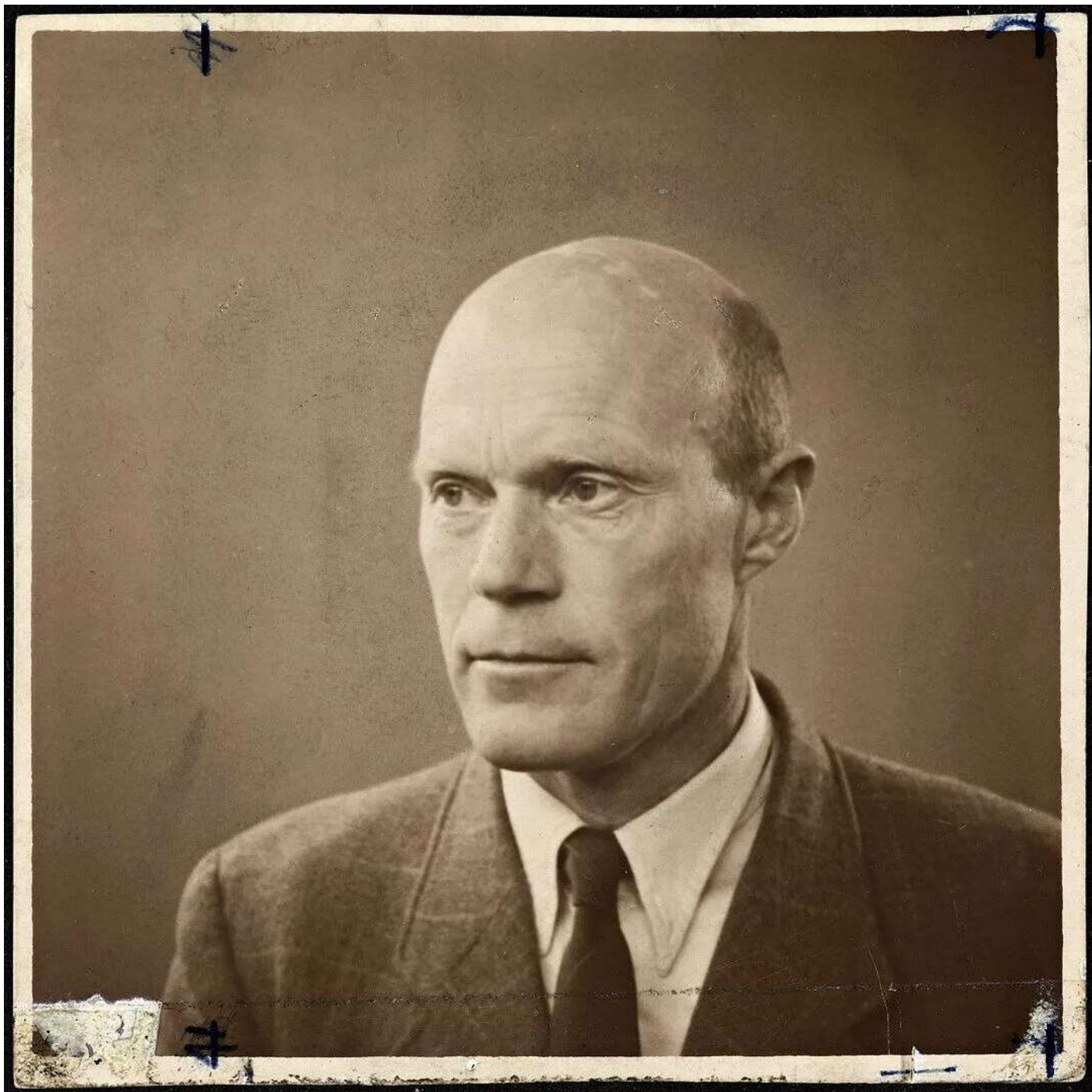
Samlingens første novelle ”Tusten”, er tydeligvis forlæggert til roman ”Fuglene” (1957), der handler om Mattis, som de andre kalder for ’tusten’, fordi de synes, han er tosset. Tusten er ganske vist også en helt særlig skabning, måske en særting, men måden, hvorpå han sanser alle verdens stemninger så intuitivt og tager naturen rent, og følelsesfuldt ind, er en art nådesgave.

Som tosse har folk ikke de store forventninger til ham. Men en dag – som det første i novellen – bliver han spurgt, om han kan tage en skovhugst. Rigtigt arbejde, som en rigtig mand. De andre må tænke, at han kan finde ud af noget. Han blev set, og det at blive set var så livsforandrende for ham, – ja, han ”stod bomstille i nåden”, som det var for mig at læse ”Fuglene”.

’Tusten’ er den hellige tosse, ham der ikke forstår det hele, men som alligevel forstår noget, vi andre ikke forstår. Ikke kognitivt, men han sanser verdens skønhed og lader den bo i sit hjerte. Når Tusten befinder sig i det våde løv, omgærdet af væden fra den birk, han kløver, er man sammen med ham i selve duften, ligesom man ser træerne og anemonerne for sig, og mærker sneglenes venlige øjne, når de smiler fra deres stilke. Enhver skov med alle dens levende væsener er for tossen hellig.

De tre andre noveller har samme kærlige tone. "21" år handler om den første og unge forelskelse og hvordan en enkelt berøring kan sætte det kommende, måske en hel fremtid i relief. I "Vesle-Trask" er der den unge kvinde og den lille dreng, og den lille dreng vil så gerne hjælpe sin lærerinde, der har besøg fra eksamensnævnet.

Tarjei Vesaas' litteratur bringer læseoplevelser, alle bør unde sig selv, mener Freja Cæcilie Petri Bondgaard. Foto: Wikimedia Commons.

Lærerinden står der med al sin angst og rødmen, og hun vil så gerne have sine papirer. Men hvad tænker de ikke om hende, dem ved dommerbordet: "Kan hun ikke det hun har så meget lyst til? Lære små børn om det ene og det andet." Vesle-Trask sidder der som hendes håb, med de skinnende øjne og vil hjælpe og kan sit pensum.

Vesaas' noveller – og forfatterskab generelt – er en lille og stor, mystisk og hverdagslig åbenbaring. Hos Vesaas er det lille liv altid stort, og hans evne til at balancere det sagte og det usagte samt hans tro på mennesket og naturens underfuldhed kan ikke andet end at stemme sindet. Hans litteratur bringer læseoplevelser, enhver bør unde sig selv.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

batzer & co.

Tarjei Vesaas

FREJA CÆCILIE PETRI BONDGAARD

Freja Cæcilie Petri Bondgaard er uddannet teolog og skriver om kultur, eksistens og samfundsmæssige tendenser. Hun har arbejdet med kommunikation siden 2018. Hun har senest været ansat ved Det Ethiske Råd (Nationalt Center for Etik), og har siden november 2022 drevet selvstændig...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

MobilePay

VISA

VISA

Electron

mastercard

maestro

25 kr./md.